

Sygn. akt IV Ua 62/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2019r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Jerzy Zalasieński (spr.)

Sędziowie : SO Iwona Pawlukowska

SO Jacek Witkowski

Protokolant : st.sekr.sądowy Marzena Mazurek

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2019 r. w Siedlcach

na rozprawie

sprawy z wniosku U. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 5 listopada 2018r. sygn. akt IV U 169/18

I. oddala apelację,

II. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. na rzecz U. C. kwotę 120 (sto dwadzieścia) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Iwona Pawlukowska Jerzy Zalasieński Jacek Witkowski

Sygn. akt: IV Ua 62/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 28 marca 2019r. Sąd Rejonowy w Siedlcach zmienił decyzję Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 15.04.2014r. w ten sposób, że przyznał U. C. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy R. C. w kwocie 8.540 złotych, co odpowiada 10% uszczerbku na zdrowiu oraz zasądził od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kwotę 180 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Rozstrzygnięcie to było wynikiem następujących ustaleń i wniosków Sądu Rejonowego:

Decyzją z 16 kwietnia 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił wnioskodawczyni U. C. prawa do niezrealizowanego świadczenia w postaci jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy jej męża R.

C., który zmarł w dniu 13 marca 2018 r., jeszcze przed wyznaczonym terminem badania przez lekarza orzecznika. Nie ustalono więc jego uszczerbku na zdrowiu.

Odwołanie od powyższej decyzji wniosła U. C., wnosząc o jej zmianę i przyznanie jej prawa do niezrealizowanego świadczenia w postaci jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy jej męża. W odwołaniu podniesiono, że wniosek o to świadczenie R. C. złożył jeszcze przed śmiercią. Zdaniem skarżącej nie jest konieczne, aby ustalenie wysokości uszczerbku na zdrowiu odbywało się wyłącznie na podstawie bezpośredniego badania wnioskodawcy, gdyż lekarz orzecznik mógł ten uszczerbek ustalić również na podstawie dokumentów.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Rejonowy ustalił, że mąż wnioskodawczyni R. C. w dniu 31 maja 2017 r. uległ wypadkowi przy pracy i doznał urazu, który spowodował jego niezdolność do pracy. W dniu 6 marca 2018 r. wystąpił on do organu rentowego z wnioskiem o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy. R. C. zmarł w dniu 13 marca 2018 r., jeszcze przed wyznaczonym terminem badania go przez lekarza orzecznika ZUS, który miał dokonać oceny wysokości jego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy.

W przedstawionym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że odwołanie ubezpieczonej jest zasadne. Sąd wskazał, że zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1773) ubezpieczonemu, który wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu, przysługuje jednorazowe odszkodowanie. Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową dokonuje się po zakończeniu leczenia i rehabilitacji (ust. 4).

W myśl § 8 ust. 1 wydanego na podstawie art. 11 ust. 5 ustawy wypadkowej rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002 r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustalaniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (t. j. Dz.U. z 2013 r. poz. 954) lekarz orzecznik ustala stały lub długotrwały uszczerbek na zdrowiu oraz jego związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową na podstawie bezpośredniego badania ubezpieczonego i posiadanej dokumentacji medycznej oraz dokumentacji dotyczącej tego wypadku przy pracy albo tej choroby zawodowej. W ocenie Sądu Rejonowego nie oznacza to jednak, że niedojście do skutku takiego badania wskutek śmierci wnioskodawcy niezwiązanej z następstwami wypadku zamyka trwale dla jego następców prawnych drogę do uzyskania prawa do niezrealizowanego świadczenia odszkodowawczego z tytułu wypadku przy pracy. Przesłanką do nabycia takiego prawa nie jest bowiem przeprowadzenie po wypadku badania przez lekarza orzecznika ZUS, ale prawo to wynika z wymienionych wyżej przepisów ustawy wypadkowej oraz na zasadzie art. 58 tejże ustawy – również z ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 1383). Stosownie do art. 136 ust. 1 przywołanej ustawy, w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenia określone ustawą, świadczenia należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku - małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku - innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała ta osoba. Osoby te mają prawo do udziału w dalszym prowadzeniu postępowania o świadczenia, nieukończonego wskutek śmierci osoby, która o te świadczenia wystąpiła (ust. 2). Organ rentowy nie ustalał czy wskutek wypadku przy pracy zmarły doznał uszczerbku na zdrowiu, a jeśli tak, to w jakiej wysokości, bowiem uznał, że konieczne do tego było przeprowadzenie przez lekarza orzecznika bezpośredniego badania wnioskodawcy. Zdaniem Sądu pierwszej instancji takie stanowisko organu rentowego nie jest trafne. Organ rentowy przyznał już w odpowiedzi na odwołanie, że złożony przez U. C. wniosek o wypłatę niezrealizowanego świadczenia z tytułu wypadku przy pracy po zmarłym mężu ma umocowanie w powyższych przepisach. Wynika z nich jednocześnie, że do ubiegania się przez członków rodziny o jednorazowe odszkodowanie na ich podstawie konieczny jest wniosek o świadczenie złożony przez osobę zmarłą, co bezspornie w rozpoznawanej sprawie miało miejsce. W ocenie Sądu Rejonowego kwestia ustalenia wysokości uszczerbku na zdrowiu ma natomiast charakter

wtórny. Okoliczność że uszczerbek na zdrowiu pracownika związany z wypadkiem przy pracy ustala lekarz orzecznik nie oznacza, że w razie śmierci pracownika przed zbadaniem go przez lekarza orzecznika, wysokości uszczerbku na zdrowiu nie może określić Sąd. Nawet bowiem w sytuacji, gdy lekarz orzecznik ustali procentowo uszczerbek na zdrowiu pracownika w związku z jego wypadkiem przy pracy, Sąd, w razie zaskarżenia przez pracownika decyzji wydanej na podstawie takiego orzeczenia lekarza orzecznika, nie jest tym związany i w oparciu o art. 278 kpc może zweryfikować te ustalenia wykorzystaniem opinii biegłego sądowego lekarza odpowiedniej specjalności, w zależności od okoliczności danego przypadku – po zbadaniu opiniowanego lub bez takiego badania.

Mając to na uwadze, Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego lekarza ortopedy-traumatologa na okoliczność wysokości uszczerbku na zdrowiu R. C. w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 31 maja 2017 r.

W sporządzonej na podstawie dokumentacji medycznej opinii (k. 33) biegły stwierdził, że skutek wypadku R. C. doznał urazu ramienia lewego, po którym był leczony operacyjnie. Mimo przeprowadzonego leczenia pozostało jednak znaczne ograniczenie wyprostowania łokcia lewego oraz dolegliwości bólowe. Biegły ocenił uszczerbek na zdrowiu R. C. na 10%.

Sąd Rejonowy w pełni dał wiarę powyższej opinii i podzielił wyrażone w niej stanowisko. Sposób uzasadnienia opinii, tj. umotywowania postawionych przez biegłego wniosków, pozwolił na przejrzyste zapoznanie się z wyrażonym w niej stanowiskiem, a w konsekwencji zrozumienie argumentów wskazujących słuszność postawionych tez zarówno co do charakteru urazu opiniowanego, jak i wysokości uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem. Opinia ta jest pełna i wszechstronna, a przy tym oczywista i nie zawiera skomplikowanych ocen ani rozważań na wysokim stopniu abstrakcji. Przeprowadzona kontrola powyższej opinii pozwoliła na przyjęcie jej prawidłowości z punktu widzenia zasad logiki i doświadczenia życiowego. Twierdzenia biegłego poparte były bowiem rzeczą, logiczną i spójną argumentacją, pozwalającą na kontrolę zasadności jego stanowiska. Opinia ta nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

W związku z powyższym Sąd Rejonowy zmienił zaskarżoną decyzję, przyznając wnioskodawczyni prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy R. C. wysokości 8.540 zł, która odpowiada iloczynowi stwierdzonego u niego uszczerbku na zdrowiu oraz kwoty 854 zł przysługującej za każdy stopień tego uszczerbku, obowiązującej w dacie wydania zaskarżonej decyzji.

Z uwagi na powyższe, w oparciu o powołane przepisy i art. 477¹⁴ § 2 kpc, Sąd orzekł jak w sentencji orzeczenia, o kosztach procesu rozstrzygając w oparciu o art. 98 § 1 i 3 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.).

Od powyższego wyroku apelację wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

I. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wydane orzeczenie, tj. art. 233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających przez przyjęcie, że ubezpieczonej przysługuje prawo do niezrealizowanego świadczenia w postaci jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy jej męża R. C.;

II. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 11 ust. 1 ustawy z 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z 2017r. poz. 1773) w zw. z §6 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 18 grudnia 2002r. w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustaleniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. z 2013r. poz. 954) w zw. z art. 136 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 887) w zw. z art. 58 ustawy z dnia 30 października 2002r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz. U. z

2017r. poz. 1773) poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że ubezpieczonej przysługuje prawo do (niezrealizowanego) jednorazowego odszkodowania, o które wnioskował jej mąż R. C., który zmarł przed bezpośrednim badaniem przez lekarza orzecznika ZUS i otrzymaniem decyzji.

Wskazując na powyższe organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. podlegała oddaleniu.

W niniejszej sprawie niesporne jest, iż R. C. w dniu 31 maja 2017 r. uległ wypadkowi przy pracy i doznał urazu, który spowodował jego niezdolność do pracy. W dniu 6 marca 2018 r. wystąpił on do organu rentowego z wnioskiem o jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy. R. C. zmarł w dniu 13 marca 2018 r., tj. jeszcze przed wyznaczonym terminem badania przez lekarza orzecznika ZUS, który miał dokonać oceny wysokości jego uszczerbku na zdrowiu w związku z wypadkiem przy pracy. W tych okolicznościach, prawo do uzyskania niezrealizowanego świadczenia odszkodowawczego z tytułu wypadku przy pracy na podstawie art. 136 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nabyła U. C., tj. żona zmarłego R. C.. Organ rentowy decyzją z 16 kwietnia 2018r. odmówił U. C. prawa do niezrealizowanego świadczenia w postaci jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy jej męża R. C. wskazując, że ubezpieczony zmarł jeszcze przed wyznaczonym terminem badania przez lekarza orzecznika i w związku z tym nie został ustalony uszczerbek na zdrowiu.

Sąd Okręgowy, podobnie jak Sąd pierwszej instancji uznał, iż stanowisko organu rentowego jest błędne. Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne i ocenę prawną dokonane przez Sąd pierwszej instancji. W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy nie dopuścił się zarzucanego mu naruszenia przepisów prawa materialnego oraz procesowego. Na wstępie wskazać należy, iż zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2018r. zmieniającym dotychczas obowiązujące rozporządzenie w sprawie szczegółowych zasad orzekania o stałym lub długotrwałym uszczerbku na zdrowiu, trybu postępowania przy ustaleniu tego uszczerbku oraz postępowania o wypłatę jednorazowego odszkodowania (Dz. U. z 2018r. poz. 2403) lekarz orzecznik może wydać orzeczenie również bez bezpośredniego badania ubezpieczonego, jeżeli dokumentacja zgromadzona w postępowaniu jest wystarczająca do wydania orzeczenia. W celu ustalenia wysokości uszczerbku na zdrowiu doznanego przez ubezpieczonego na skutek wypadku przy pracy Sąd Rejonowy prawidłowo dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu medycyny, posiadającego wiedzę i doświadczenie potrzebne do oceny stanu zdrowia ubezpieczonego. Biegły z zakresu ortopedii-traumatologii ocenił, iż zgromadzona w sprawie dokumentacja medyczna jest wystarczająca do wydania orzeczenia i ustalił uszczerbek na zdrowiu R. C. w wysokości 10% (opinia biegłego k.33 akt sprawy). Po wydaniu przez biegłego opinii Sąd Rejonowy dokonał jej oceny uznając, że ustalenia biegłego dają podstawę do zmiany zaskarżonej decyzji. W ocenie Sądu Okręgowego przedmiotowa opinia udzieliła odpowiedzi na okoliczności przedstawione w tezie dowodowej Sądu Rejonowego, a ocena opinii dokonana przez Sąd Rejonowy nie przekracza zasady swobodnej oceny dowodów. Należy podkreślić, że oceny dowodów dokonuje Sąd, ale każda ze stron procesu ma prawo zgłaszać w tym zakresie swoje stanowisko oraz wnioskować o uzupełnienie opinii lub – w przypadku zgłoszenia umotywowanych zastrzeżeń – o dopuszczenie dowodu z opinii innego zespołu biegłych. W niniejszej opinii organ rentowy nie zgłosił uwag do przedmiotowej opinii biegłego.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art.385 kpc apelację organu rentowego oddalił.

O kosztach procesu za drugą instancję Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z wynikiem sprawy na podstawie art.98§1 i 3 kpc w zw. z art.99 kpc i w zw. z §9 ust.1 pkt 1 i §10 ust.1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015r., poz.1804 ze zm.).

Jerzy Zalasiński Iwona Pawlukowska Jacek Witkowski